

FI lausuntopyyntö VaVa syksy 2017

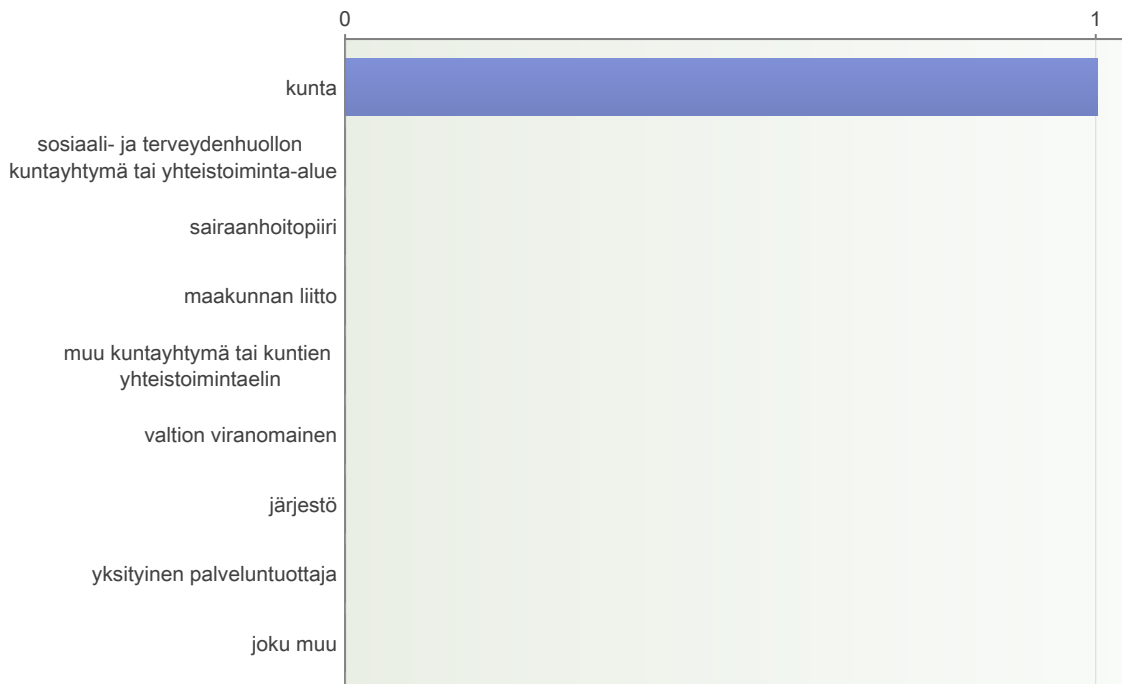
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot, sähköposti ja puhelinnumero	Lausunnon käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Loimaan kaupunki	Aija Männistö	kaupunginjohtaja Jari Rantala, jari.rantala@loimaa.fi , 02 761 1100, sosiaali- ja terveysjohtaja Jaakko Kaunisto, jaakko.kaunisto@loimaa.fi , 02 761 2100, johtava ylilääkäri Sari Koistinen, sari.koistinen@loimaa.fi , 02 761 2101	27.11.2017	Kaupunginhallitus

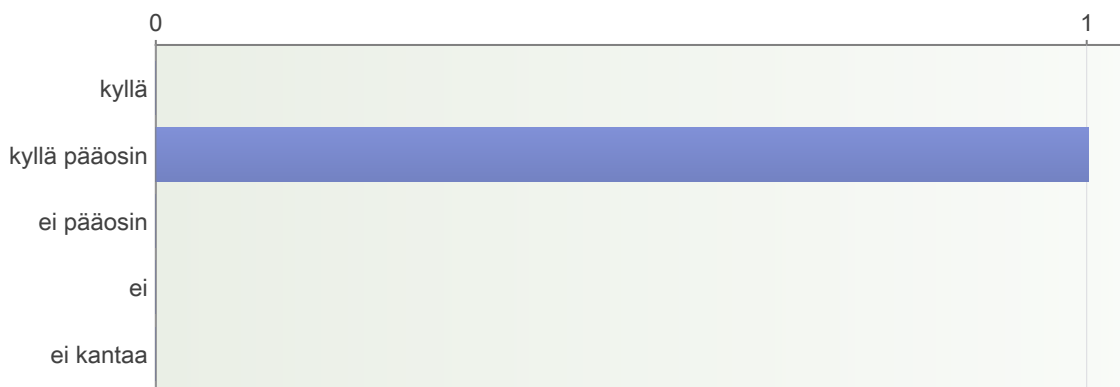
2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnoksen mukaisella asiakkaan laajalla valinnanvapaudella voidaan parantaa palvelujen saatavuutta ja laatua helpottaessa asiakkaan pääsyä perusterveydenhuollon palveluihin. Mikäli perusterveydenhuolto saadaan toimimaan laadullisesti hyvällä tasolla ja erikoissairaanhoidon pääsy toimivana, voidaan saavuttaa myös kustannussäästöjä.

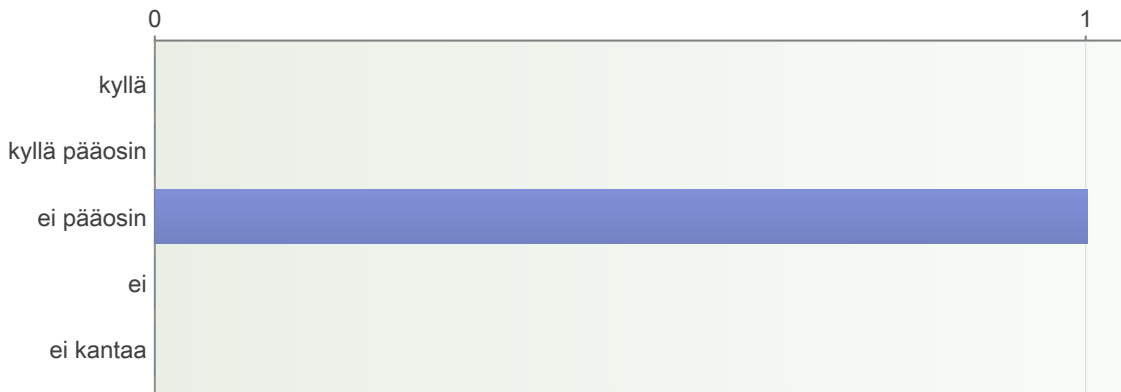
Lailta voidaan kaventaa osaltaan väestön terveys- ja hyvinvointieroja, mutta sillä ei kuitenkaan voida taata terveys- ja hyvinvointierojen palvelujen yhdenvertaista saatavuutta.

Valinnan mahdollisuudet todennäköisesti lisääntyvät paikkakunnilla, joilla jo nyt on valinnanvapauden toteutumisen mahdollistavat monipuoliset palvelut. Sen sijaan esim. haja-asutusalueille palveluja ei voida turvata nykyistä paremmin – ammattitaitoinen henkilökunta valitsee asuin- ja työskentelypaikkakuntansa nykyisin perusteiden lakimuutoksista riippumatta.

Esitetty mahdollisuus valita suoran valinnan palvelut kuuden kuukauden välein voi osoittautua liian usein tapahtuvana käytännössä epätarkoituksenmukaiseksi.

5. 2. Edistääkö valinnanvapauslakiluonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiesitys ei muuta olennaisesti jo nyt terveyden- ja sosiaalihuoltolakeihin sisällytettyä potilaan/asiakkaan vaikutusmahdollisuutta.

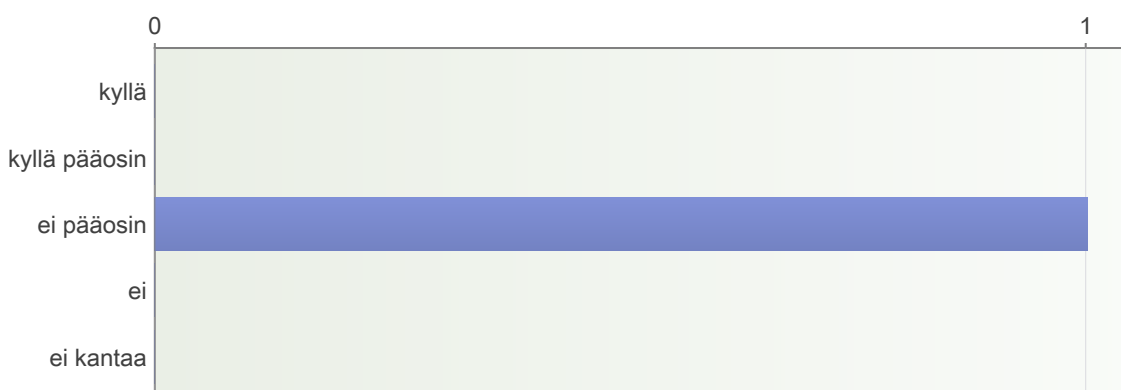
Asiakkaan vaikutusmahdollisuuksien lisääminen on kannatettavaa, mutta asiakkaan/potilaan kyky arvioida ja suunnitella palveluitaan on kuitenkin rajallinen eikä asiakkailla aina ole riittävästi asiantuntemusta omien palvelujensa tarvetta arvioidessaan.

On välttämätöntä turvata kattava ja riittävä julkinen asiantuntijaohjaus niin, että asiakas voi yhdessä asiantuntijan ohjaamana arvioida palvelutarpeitaan.

Nykyllänsäädännön veloitteet tehdä asiakassuunnitelmat yhteistyössä asiakkaiden kanssa ovat toimivat. Valtakunnalliseen tiedonhallintapalveluun ja siellä nähtävissä oleva asiakassuunnitelma olisivat hyviä kehitettäviä asioita myös nykyllänsäädännön vallitessa.

7. 3. Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

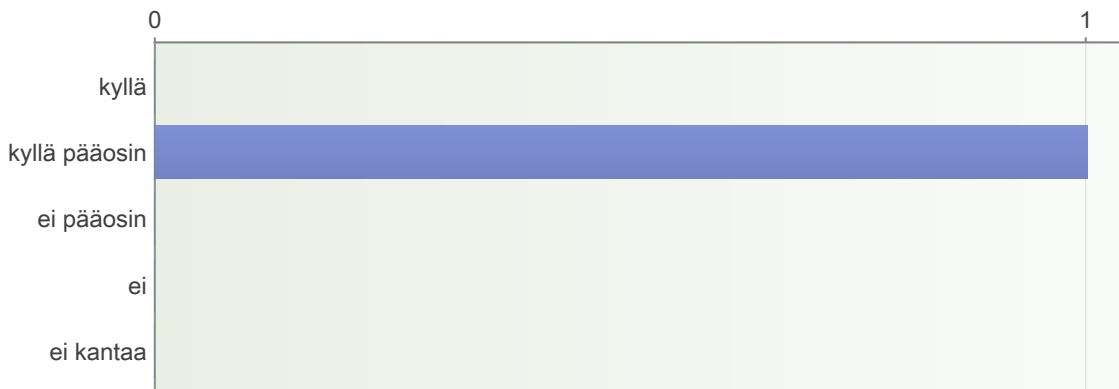
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Viittaus 2. kohdan vastaukseen
Oleellista on huolehtia siitä, että jatkossakin asiakkaan omaan tilanteeseen sopivat palvelut tulevat oikealla tavalla määritellyiksi.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?

Vastaajien määrä: 1

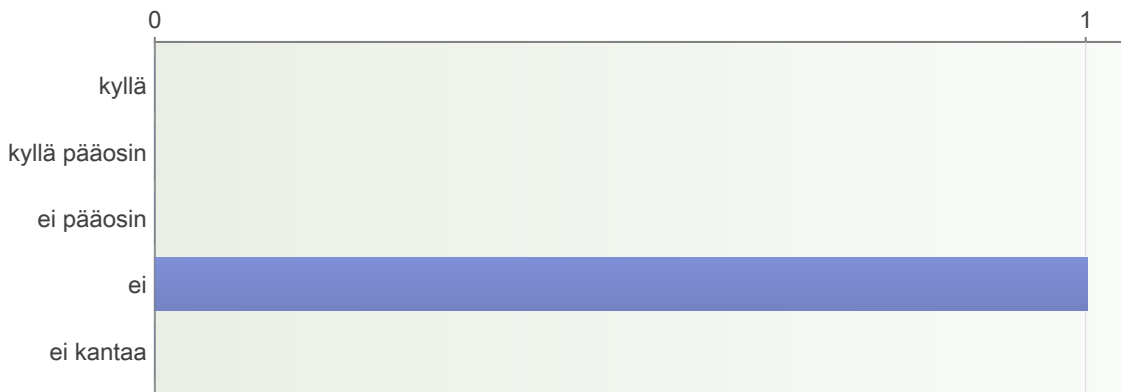
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Henkilökohtainen budjetti on hyvä asia oikein toteutuessaan.
Suunnitelma tulee laatia yhteistyössä asiakkaan ja tämän lähipiirin kanssa, kuitenkin niin, että asiantuntijat ohjaavat tarveharkintaa.
Tavoitteiden toteuttaminen käytännössä voi olla ongelmallista. Arvioitavaksi jää mm. se, millaisiksi näiden ohjaus-, opastus- ja hallinnointikustannukset käytännössä muodostuvat.

11. 5. Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?

Vastaajien määrä: 1

12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Luonnoksessa ei ole kohtaa, jossa integraation toteutumista voisi pitää turvattuna. Tärkein integraation onnistumisen edellytys on tiedonkulun ja yhteisten tietojärjestelmien varmistaminen. Lisäksi pitää olla varmuus siitä, että palveluntuottajat ymmärtävät toisiaan riittävästi. Tätä asiaa ei lakiin kirjoitettu teksti paranna.

13. 6. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

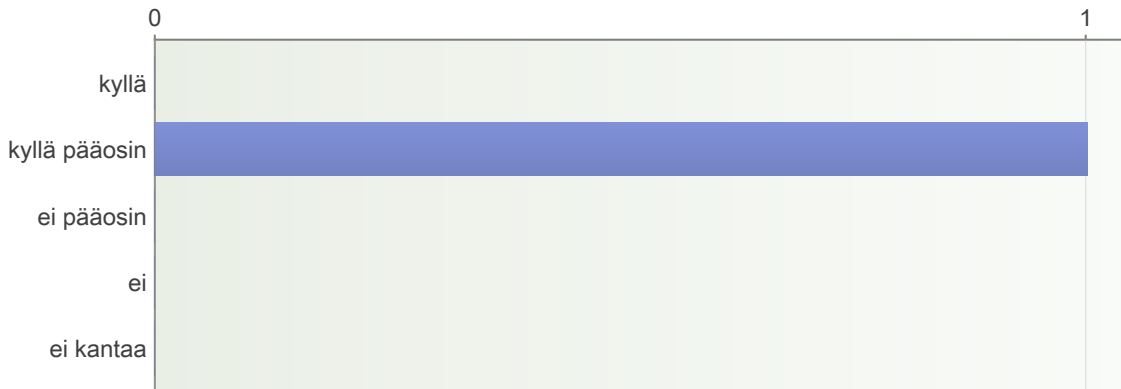
14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Myös asiakassetelin rajoittaminen on maakunnan päivystyspalvelujen turvaamismielessä kirjattu lakiin.

15. 7. Edistääkö lakiluonnos toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa?

Vastaajien määrä: 1

16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Antaa mahdollisuuksia edistämiseen. Toteutus on erikseen paikallisesti sovittavaa.

17. 8. Antaako valinnanvapauslakiluonnos yhdessä muun maakunta- ja sote-uudistuksen kanssa riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

18. Vapaamuotoiset huomiot.

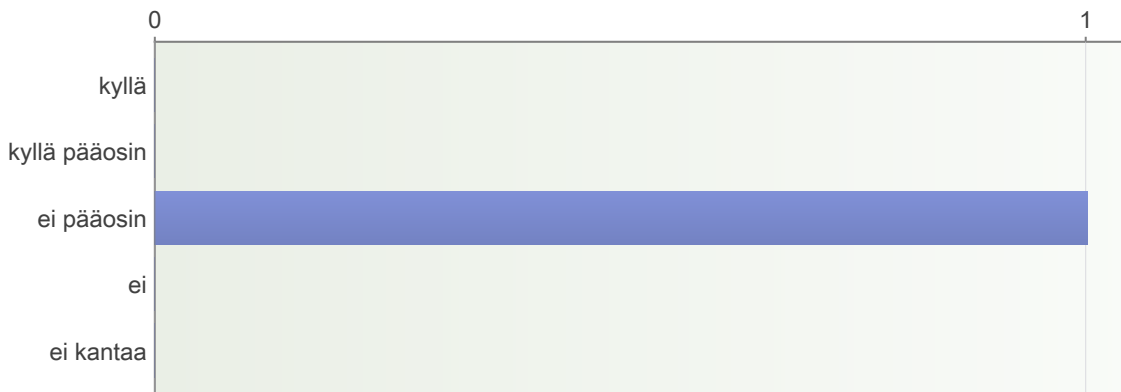
Vastaajien määrä: 1

- Kustannusten kasvun hillintä on tavoiteltavaa, mutta ainakin lyhyellä aikavälillä uhkana on kustannusten nousu mm. toimintojen ja palvelujärjestelmien päällekkäisyyksien, ICT-kustannusten ja palkkaharmonisoinnin vuoksi.

Lakiluonnoksesta ei ole mahdollista tehdä johtopäätöstä siitä, miten 3 miljardin kustannusten kasvun hillinnän tavoite on pitkällä aikavälillä saavutettavissa.

19. 9. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvueluista. 9a. Turvaavatko maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelujen tuotantoa koskevat säännökset (mm. 16 §) palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa?

Vastaajien määrä: 1

20. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sinänsä on hyvä, että ehdotetaan, että maakunnan liikelaitoksella on velvoite tuottaa näitä palveluita. Hyvä on myös, ettei nykyisessä luonnoksessa ole yhtiöittämisvelvoitetta. Kuitenkaan ei taata palvelujen yhdenvertaista saatavuutta, sillä palveluja tuottavat ammattihenkilöt valitsevat edelleen asuin- ja työskentelypaikkakuntansa nykyisin perusteiden riippumatta siitä, millainen on sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita koskeva lainsäädäntö.

21. 9b. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty sote-keskuksen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

22. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

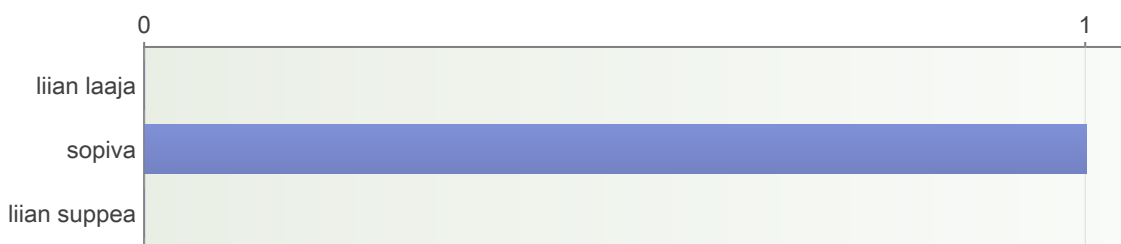
- Sosiaali- ja terveyskeskukseen tuotavien erikoisalojen laajuudesta pitäisi maakunnan voida päättää ilman lainsäädännön velvoitteita.

Sosiaali- ja terveyskeskus on nykyisessä ehdotuksessa lähinnä terveyskeskus. Sosiaalipalveluita ei ole ehdotuksessa nimeksikään, sen sijaan terveydenhuollon osuus kasvaa erikoissairaanhoidolla.

Erikoislääkärien nimeäminen lakipykälässä ei ole välttämättä tarkoituksenmukaista eikä takaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta resurssien epätasaisen jakautumisen takia. Tällainen integroiminen julkisella liikelaitoksella johtaa osaamisen kapeutumiseen erikoissairaanhoidossa. Vaihtoehtona voisi olla nykyisten yksityisten ammatinharjoittajien käyttäminen palvelutuotannossa heidän kanssaan tehtävin sopimuksin. Jo pelkästään silmälääkärin välineiden varustelu jokaiseen sote-keskukseen tulee maksamaan paljon. Joka tapauksessa valtakunnallisesti monella yksityislääkärillä on omat välineet toiminnan toteuttamiseen. Maakunnan järjestämisvastuulle oikeus päättää erikoislääkäritarjonnasta alueensa perusterveydenhuollossa tarpeiden mukaan.

23. 9c. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

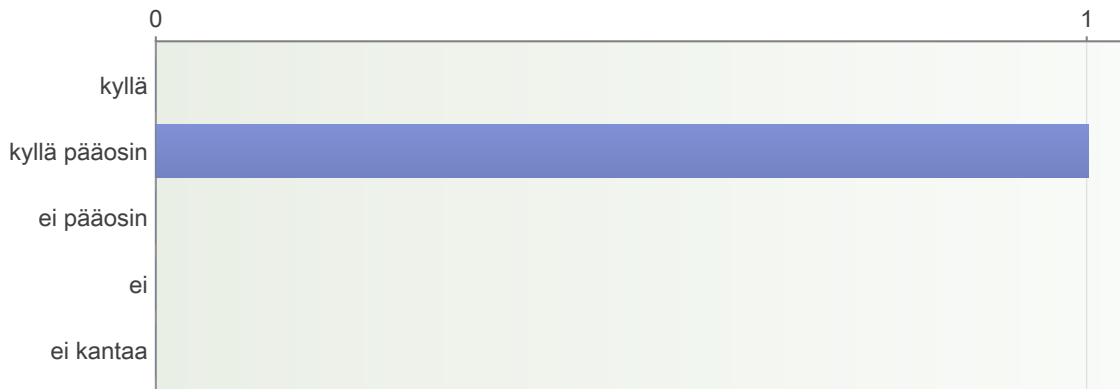

24. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

25. 9d. Onko lakiluonnoksen 18 § sote-keskuksen suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

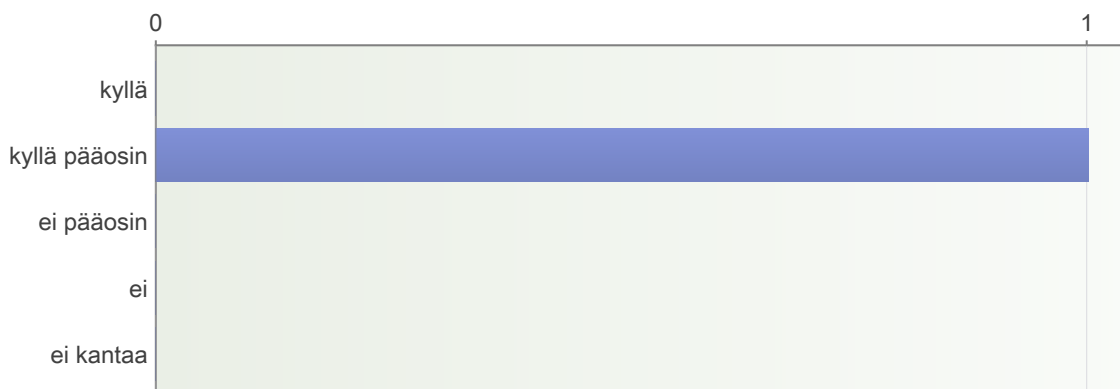

26. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

27. 9e. Onko lakiluonnoksen 18 § suunhoidon suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

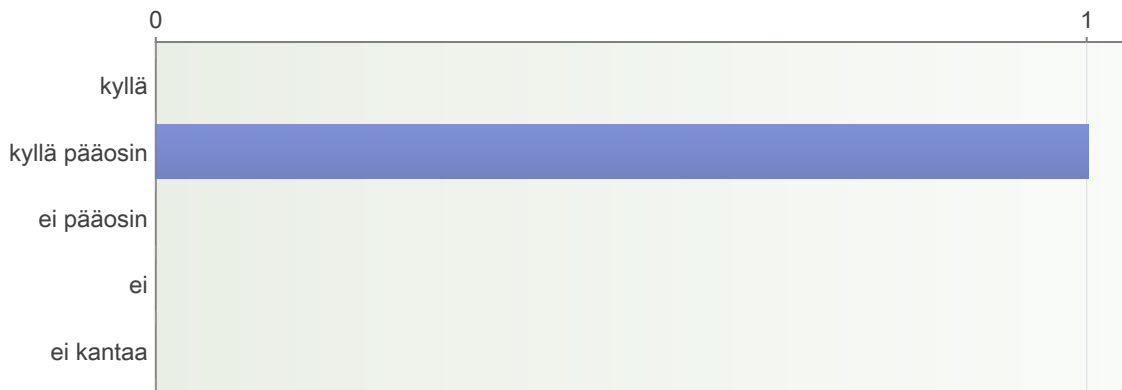

28. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

29. 9f. Ovatko säännökset (mm. 18 § ja 37 §) sosiaalihuollon osalta tarkoituksenmukaisia ja riittäviä?

Vastaajien määrä: 1

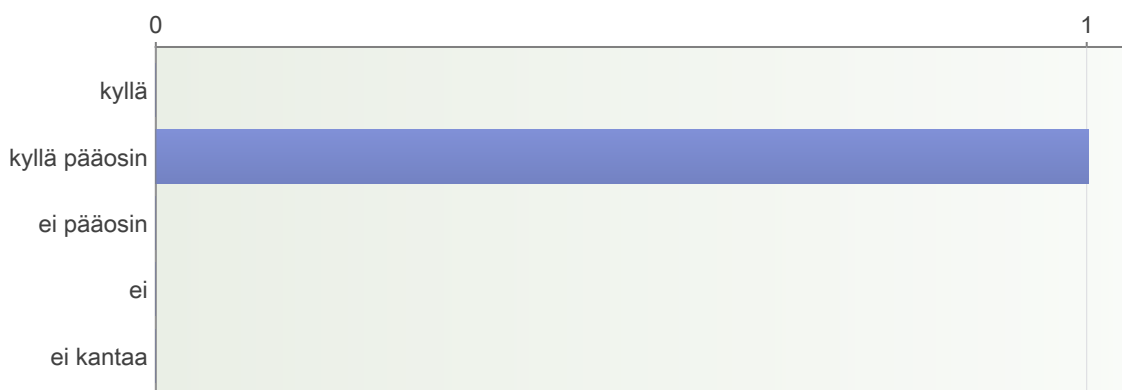

30. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

31. 10. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos. 10a. Antaako lakiluonnoksen 21 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitos?

Vastaajien määrä: 1

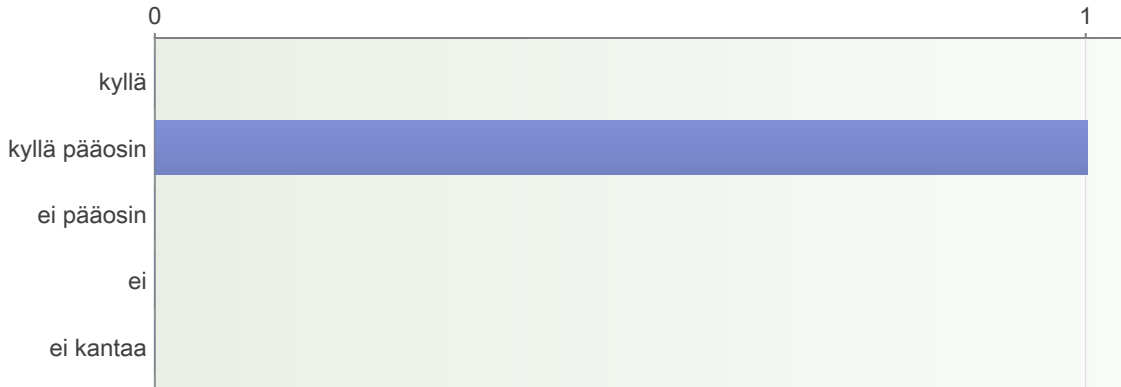

32. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

33. 10b. Entä antaako lakiluonnoksen 22 ja 23 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitoksen palveluyksikkö/yksiköt?

Vastaajien määrä: 1

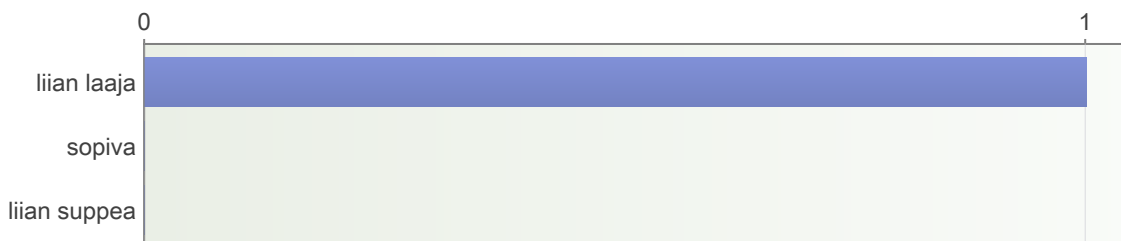

34. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

35. 11. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 11a. Onko lakiluonnoksen 24 §:ssä säädetty asiakasseteli sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

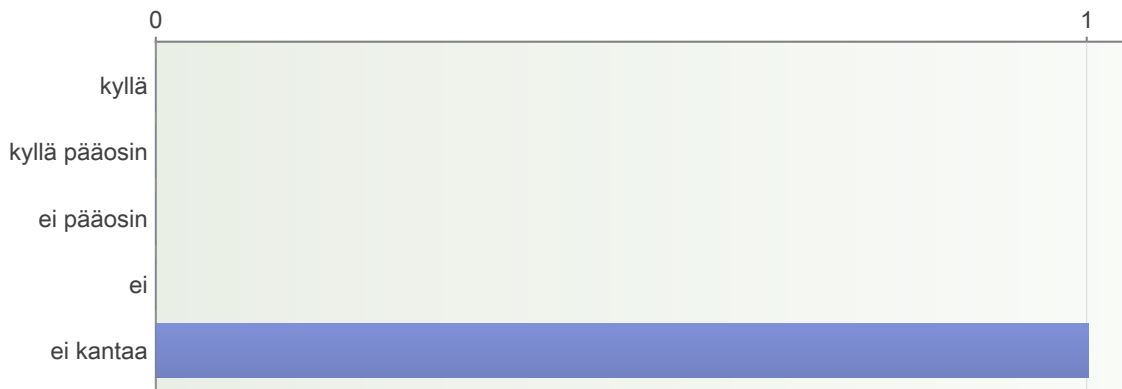
36. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ehdotetun laajuisen asiakassetelin käytön hallinnointi tulee todennäköisesti kalliiksi ja tavoitellut kustannussäästöt eivät toteudu.

37. 11b. Onko maakunnan liikelaitoksella 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen rajausten perusteella edellytykset turvata riittävät palvelut kustannustehokkaalla tavalla?

Vastaajien määrä: 1

38. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

39. 11c. Onko lakiluonnoksen 24 §:n sääntely riittävä erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

40. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

41. 11d. Ovatko asiakasseteliä koskevat säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

42. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

43. 11e. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun toteuttamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

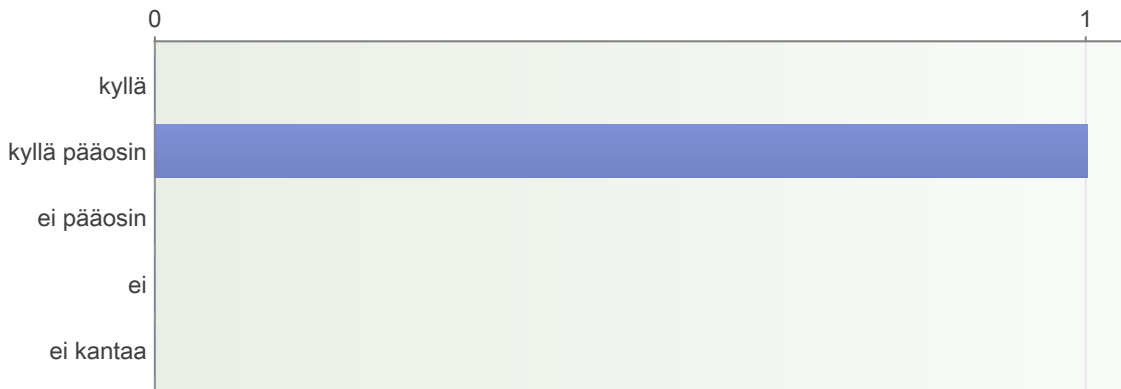

44. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

45. 12. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

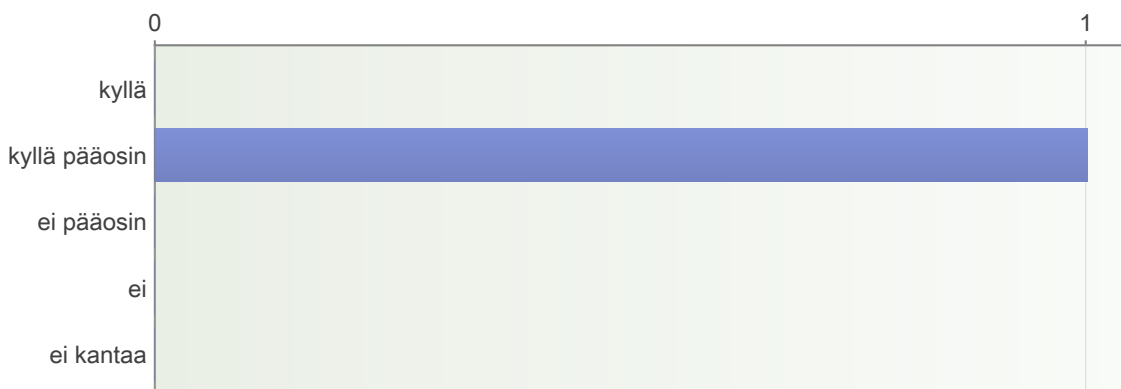

46. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

47. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin asiakkaan neuvonnasta ja ohjauksesta sekä palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi lakiluonnoksen 5 §:ssä säädettäisiin asiakkaalle tehtävästä yhdestä asiakassuunnitelmasta. Turvaavatko säännökset riittävän hyvin asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti?

Vastaajien määrä: 1

48. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

49. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palveluntuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 14a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

50. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

51. 14b. Varmistaako hallintopäätöstä ja ehtojen asettamista koskeva sääntely (42 §) riittävät mahdollisuudet maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseen.

Vastaajien määrä: 1

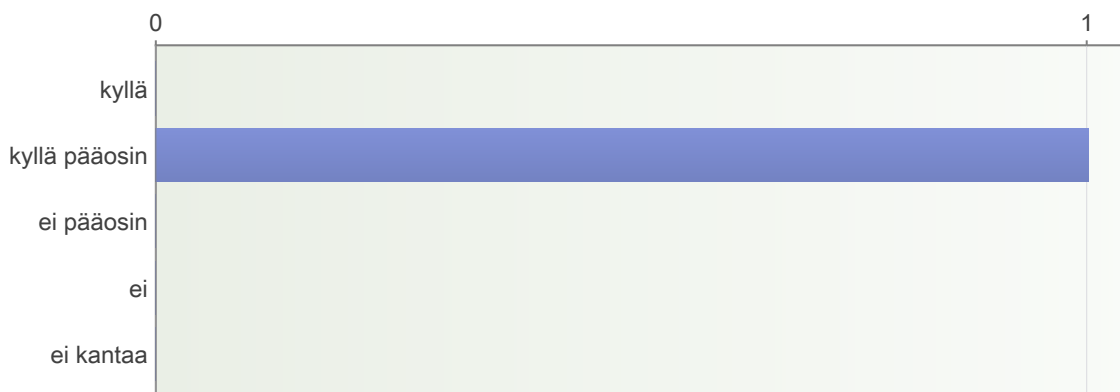

52. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

53. 14c. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

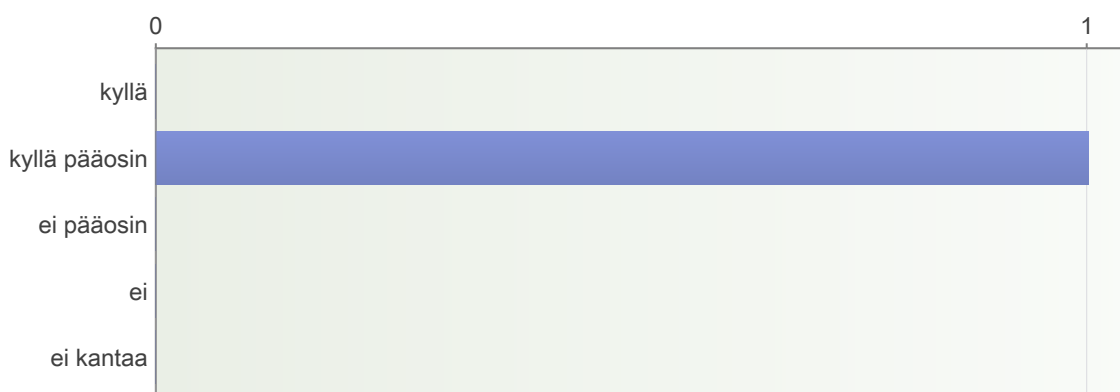

54. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

55. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palveluntuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

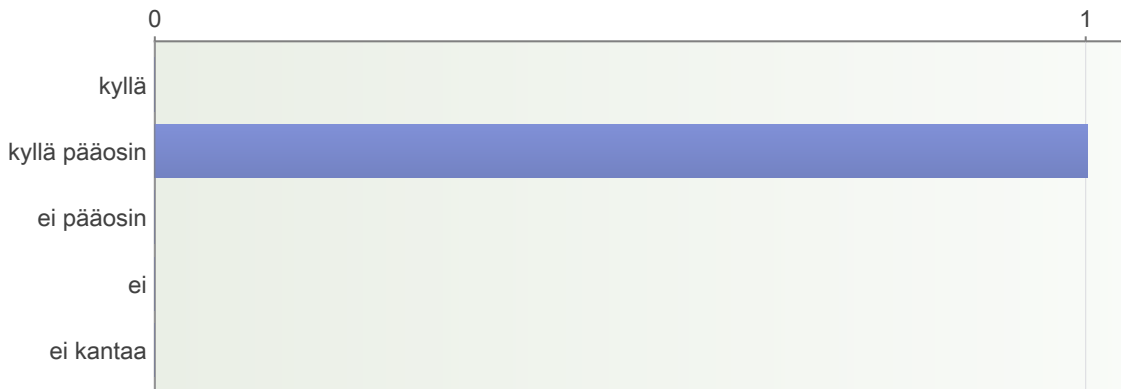
56. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

57. 16. Lakiluonnoksen 10 luvussa säädettäisiin palveluntuottajalle suoritettavista korvauksista.

16a. Ottavatko sote-keskuksen kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat tekijät riittävästi huomioon asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat kustannukset?

Vastaajien määrä: 1

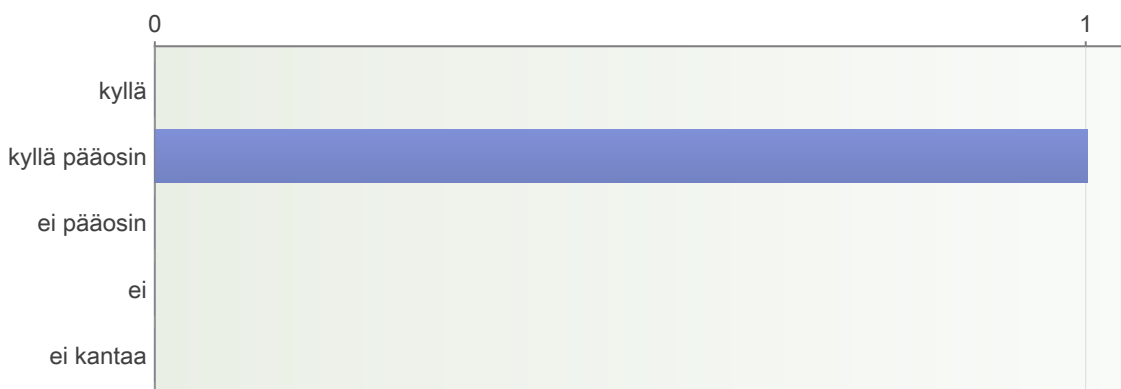

58. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

59. 16b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

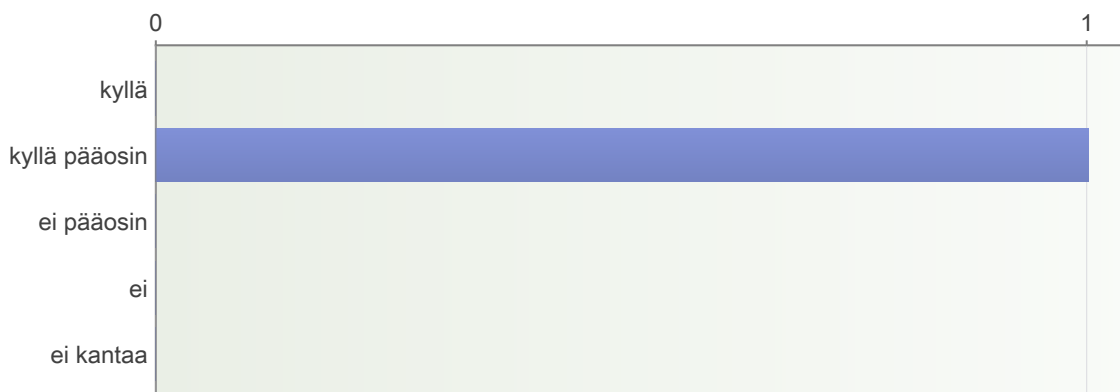

60. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

61. 16c. Turvaavatko säännökset maakunnan liikelaitoksen sote-keskukselle ja yksityisen tuottajan sote-keskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

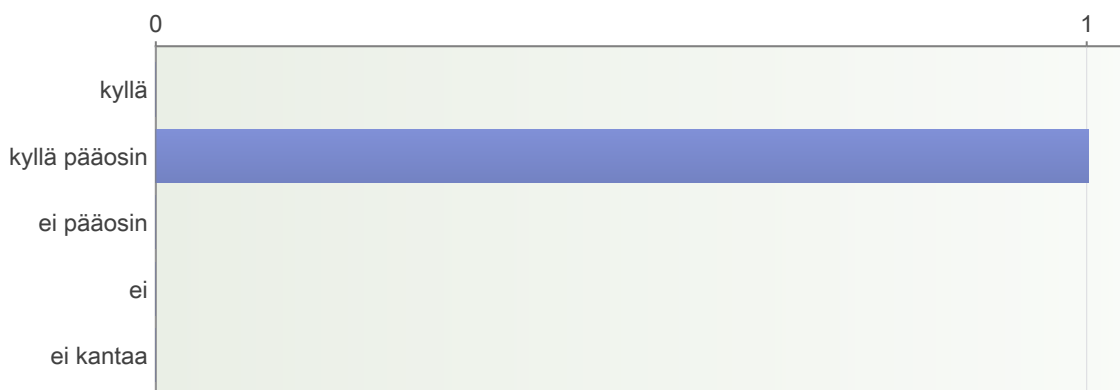

62. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

63. 17. Lakiluonnoksen 12 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. 17a. Turvaavatko 85 §:n mukaiset asiakasseteliä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

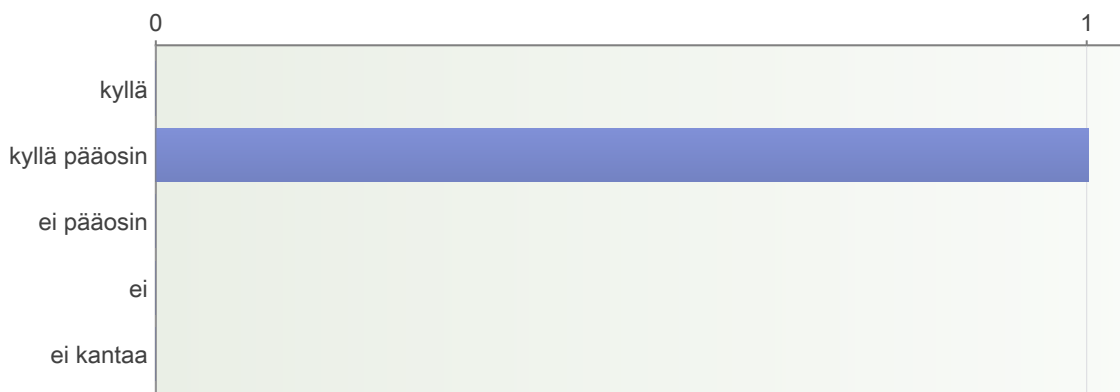

64. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

65. 17b. Turvaavatko 86 ja 88 §:n mukaiset sote-keskusta koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

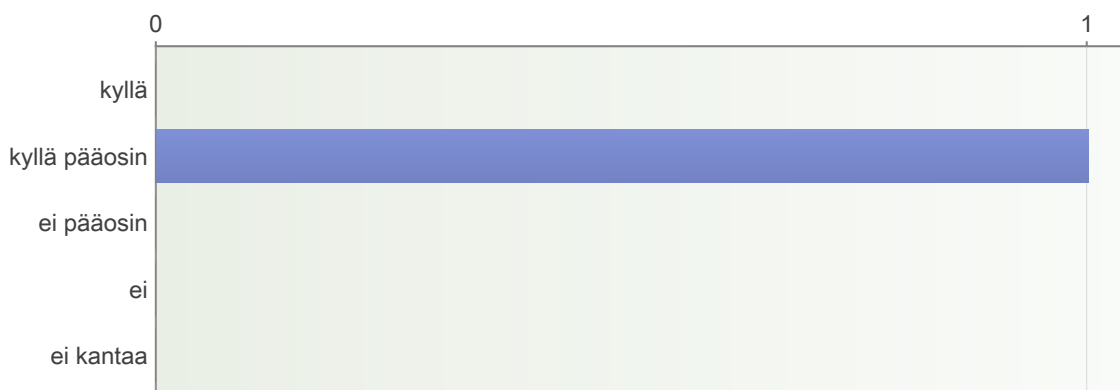

66. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

67. 17c. Turvaavatko 87 ja 89 §:n mukaiset suunhoidon yksiköitä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

68. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

69. 17d. Turvaako esitys sosiaali- ja terveystalouden yksityisten tuottajien toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

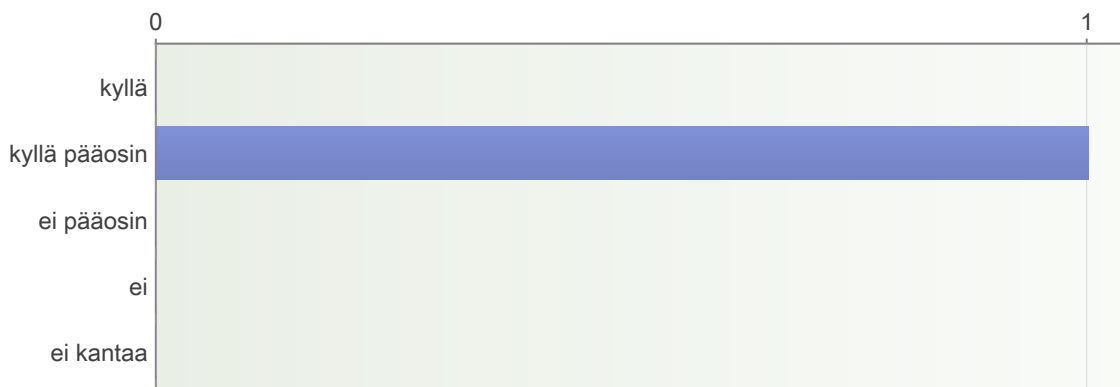
70. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Pienet yksityiset tuottajat saattavat jäädä huomiotta. Kuitenkin monessa kohdassa on selvästi mahdollisuus ostaa palveluja myös yksityiseltä ammatinharjoittajalta.

71. 17e. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina?

Vastaajien määrä: 1

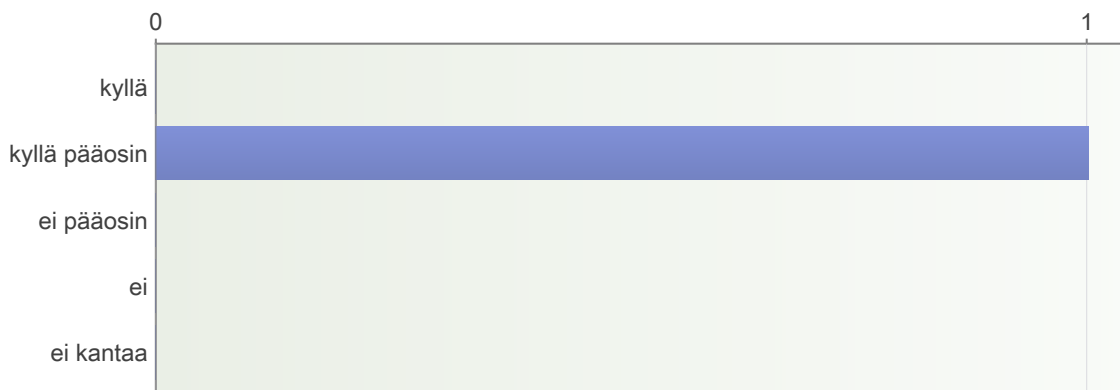
72. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Vertaa edellä kohta 17d.

73. 18. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

74. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

75. 19. Miten arvioisitte uudistuksen vaikuttavan oman organisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Ei vastauksia.

76. 20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauslaissa tulee ottaa huomioon maakunnan reuna-alueet.

77. 21. Yksilöidyt muutosehdotukset lakiluonnokseen.

Ei vastauksia.